РАБОТЕН ЛИСТ № 11
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ
V клас
27.04.2020г.

ТЕМА
РИМСКАТА РЕПУБЛИКА

I. Силата на народните трибуни

а) хронология

Задача 1 – 4 точки. Нанесете датите от таблицата на линията на времето

Дата	Събитие
509г.пр.Хр.	Начало на Римската република
494г.пр.Хр.	Отказ на плебеите да воюват за Рим и извоюване на правото им на народни трибуни
Началото на III в. пр.Хр.	Плебеите стават пълноправни граждани
280г.пр.Хр.	Римляните превземат гр.Тарент

б) новите думи

Задача 2 – 4 точки. Като използвате таблицата, попълнете празните места в текста.

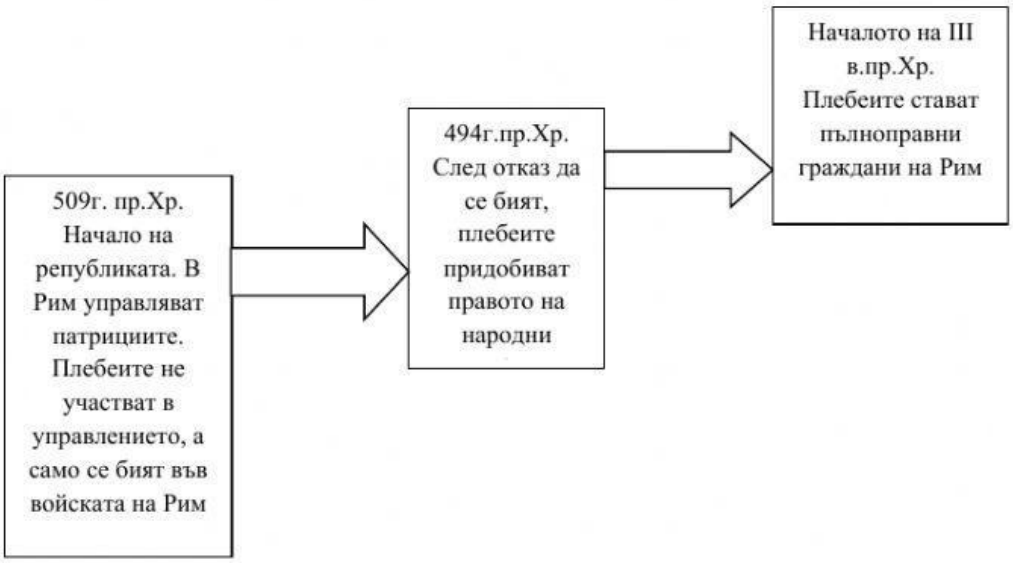
Дума	Значение
Република (res publica)	Буквално означава „общо дело", „дело на народа" или „обществено дело". Форма на държавно управление, при което страната се ръководи от избрани от народа органи (народно събрание, сенат) и начело на държавата няма монарх (цар, крал).
Магистрат	Буквално означава „началник". Висш държавен служител
Трибун	Длъжност (магистратура) в Древен Рим. Има военни трибуни в армията и народни трибуни.
Вето	Буквално означава „забранявам". Право на спиране или отлагане на дадено решение на народно събрание (сенат, конгрес).

През 509г.пр.Хр., с изгонване на последния цар, в Рим е поставено началото на _____ .
Управлението на града е организирано така, че се осъществява от колективни органи, в които участват представители на пълноправните граждани на Рим. В първите десетилетия обаче в тях били включвани само патрициите - старото , коренно население на града. От техните среди били назначавани и _____ - висши държавни служители в Рим. След упорити борби, плебеите си извоювали правото на народни _____, чиято личност била неприкосновена. Те имали правото да налагат _____на всяко едно решение на Сената.

в) плебеите придобиват граждански права

LIVEWORKSHEETS

Задача 3 – 4 точки. Разгледайте схемата и отговорете на въпросите към нея.

1. Имат ли политически права плебеите в началото на републиката? - ……..
2. Защо плебеите отказват да се бият за Рим и какво получават в замяна? - …….
3. Заменя ли длъжността на народния трибун политическите права на плебеите? - ……..
4. Какво имат възможност да правят плебеите, след като стават пълноправни граждани? - ……
……

II. Римските магистрати – да управляваш е чест

Задача 4 - 13 точки. Разгледайте таблицата, схемата и изображенията и отговорете на въпросите към тях.

Таблица на длъжностите на магистратите

Длъжност на магистрата	За какво отговаря	Кой го избира	За колко време е избран	Колко души изпълняват длъжността	Получават ли заплата за труда
Народен трибун	Налагат вето, наказват други магистрати, свикват заседания на народното събрание и предлагат законопроекти; защитава народа от произвола на магистратите	Народното събрание	1година	Повече от един	Не
Квестор	Отговаря за хазната и финансите на държавата	Народното събрание	1 година	Отначало 2 души, после 4, след това	Не

LIVEWORKSHEETS

				10, 20 и до 40	
Едил	Грижа за града – спортни игри, инфраструктура, хранителни запаси	Народното събрание	1 година	Повече от един	Не
Претор	Правосъдие	Народното събрание	1 година	Отначало 2, накрая - 18	Не
Цензор	Имуществото и плащането на данъци, прочистване на Сената от недостойни граждани	Народното събрание	1 година и 6 месеца	Двама	Не
Консул	Най – висша държавна длъжност – притежава цялата изпълнителна и военна власт в държавата	Народното събрание	1 година	Двама	Не
Диктатор	Извънредна длъжност – притежава цялата власт в държавата	Назначен от консулите по решение на Сената	6 месеца	Един	Не

Сравнителна таблица на Сената и Народното събрание

Въпроси за сравнение	Народно събрание	Сенат
Кои участва	Представители на патриции и плебеи (пълноправни и свободни граждани на Рим и Лациум, мъже)	Отначало са само старейшини на родовете на патрициите; по – късно – всички бивши магистрати
За какъв срок се избират?	Няма определен срок	Няма определен срок
Какви права имат?	Избира низши магистрати (трибуни, квестори, едили, цензори, претори); гласува закони; издава определени присъди	Одобрява законите, предложени от Народното събрание; контролира армията, финансите, външната политика, извънредното положение; контролира дейността на магистратите; одобрява назначаването на диктатор

LIVEWORKSHEETS

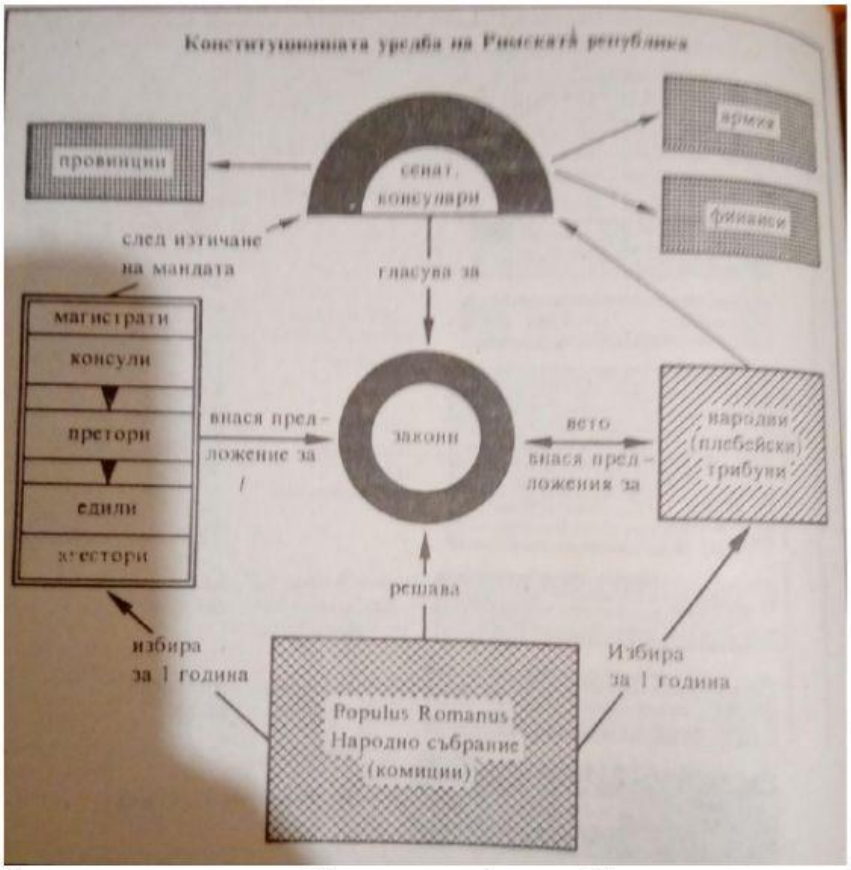
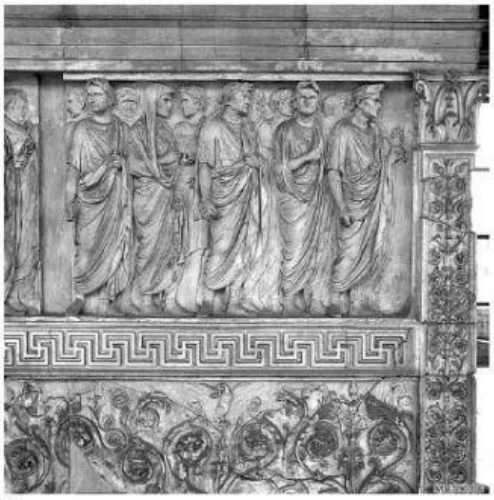

Схема на управлението на Римската република в „История на древните общества", П. Брасело, М. Тачева, П. Делев, С., 1992

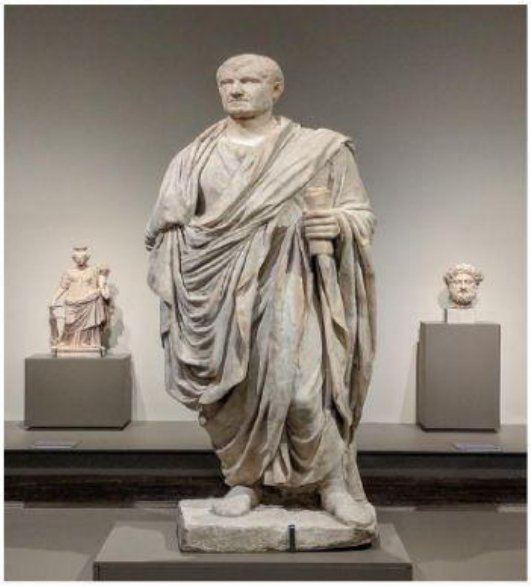

Римски сенатори

Римския сенат

LIVEWORKSHEETS

Статуя на римски сенатор

Ликтор (охранител) на сенатор – върви пред сенатора с брадва и сноп пръчки - символ на правота на сенатора да наказва

1. Коя длъжност защитава правата на народа от произвола на магистратите? - …..
2. Какво имат право да налагат трибуните? - ……..
3. Коя е най – висшата длъжност на магистрат? - ……
4. Кой следи за реда в града? - ……..
5. Коя институция избира магистратите? - …….
6. За колко време се избират магистратите обикновено? - ……
7. Защо магистратите не получават заплати? - …….
8. Защо винаги магистратите са повече от един? - ……
9. Избран или назначен е диктаторът и защо е само за 6 месеца? - ……
10. Коя институция има по – големи права – Народното събрание или Сенатът? - …….
11. Могат ли обикновени граждани да станат сенатори? - ……
12. Посочете поне две качества на сенаторите, за да побеждават при обсъждане на законите?
13. Може ли ликтора да наказва вместо сенатора? - ……..

Задача 5 – 4 точки. Прочетете текста и отговорете на въпросите

Всички тези три вида управление, за които говорих по-горе, са застъпени в политическата уредба на Рим. Но всички те са така равномерно и подходящо разпределени в съставянето на конституцията и в нейното действие, че никой, дори местният гражданин, не би могъл със сигурност да каже каква е тяхната политическа система като цяло – дали аристокрация, дали демокрация или монархия. И наистина това е съвсем естествено. Защото ако се съсредоточим върху консулската власт, политическата система на Рим е изключително монархическа и царска, но ако се съсредоточим върху сената, тя би ни изглеждала аристократическа; ако пък човек разглежда властта на народа, то Римската държава би му се сторила като определено демократическа. Частите на управлението, попадащи под контрола на всяка една от тези форми, са били, и с малки промени са и сега, както следва.

Полибий, Пв.пр.Хр., книга VI, 11 – 14 абзац

1. Кои са трите типа държавно устройство? - ……...
2. Коя институция символизира монархията? - ……..
3. С коя институция е свързана олигархията? - ……
4. В коя институция са представени интересите на народа? -……..

LIVEWORKSHEETS

III. Покоряването на Италия

Задача 6 – 4 точки. Прочетете текста и отговорете на въпросите към него.

Пирова победа

През 280 г. пр. Хр. избухва конфликт между Рим и гр. Тарент, елинска колония в южна Италия. Тарент извикал на помощ цар Пир, владетел на Епир (област в Западна Гърция) и братовчед на Александър Македонски, мечтаещ за неговите успехи. През 280 г. пр. Хр. Пир се прехвърля с 25 000 войска и 20 бойни слона в Италия. Първата битка е спечелена от Пир благодарение на македонската фаланга и бойните слонове. Пир печели и битката през 279г. пр.Хр. при Аускулум, но с цената на толкова много жертви, че е принуден да иска мир от римляните, които е победил. От тук идва и изразът „П и р о в а п о б е д а" – победа, извоювана с цената на толкова много жертви, че това я прави безсмислена. Така трябва да бъдат тълкувани и думите на Пир „Още една такава победа срещу римляните – и ние сме загубени!"

1. Защо Пир с желание помага на град Тарент? - …….
2. Кое му дава предимство в първата битка? - ……..
3. Как завършва втората битка? - ……..
4. С какво е свързан изразът Пирова победа? - ……

Етапи на завладяване на Италия от Рим

Походът на Пир в Италия

МАКСИМАЛЕН ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – 33

Слаб 2	Среден 3	Добър 4	Много добър 5	Отличен 6
0 – 11 точки	12 – 17 точки	18 – 22 точки	23 – 28 точки	29 – 33 точки

LIVEWORKSHEETS